

Bijlage HAVO
2021

tijdvak 1

Turks

Tekstboekje

Ga verder op de volgende pagina.

Medya Nedir?

(1) Bilgi çağında yaşıyoruz. Her mecra görsel ve işitsel bilgi ve dokümanlarla kaynıyor. Artık bilgiye ulaşmak zor değil; ancak kaliteli bilgiye ulaşmak, nitelikli verileri elde etmek ve güvenilir kaynaklara ulaşmak pek de kolay sayılmaz. 'Medya' kısaca 'yazılı, sesli ve görsel kitle iletişim araçları' olarak tanımlanır. Ancak günümüzde o kadar geniş bir tanımı içine alıyor ki teknolojinin gelişim hızı bile bu tanımı ifade etmiyor. Tanzanya'daki küçük bir kabile köyüne saniyede ulaşabilme imkânı sağlayan medya araçları, uzaydan bilgi de aktarıyor, siyasilerin gündemlerini gözler önüne seriyor veya bir eğlence mecrasına dönüşebiliyor.

(2) Ajans, gazete, dergi, radyo, televizyon, uydu sistemleri, internet gibi iletişim araçlarının tümünü kapsayan medyanın bilgi, eğitim, uyarma, eğlence gibi sorumluluk alanları var. Yazılı, görsel ve işitsel bütün araçlarla iletişim kuran kitleler, iletişim araçlarına da bağımlı hale geldi. Öyle ki artık 'medya araçlarına bağımlılık' gibi sorunlarla yüzleşmek zorunda kalıyoruz. Medya araçları sadece haber vermez. Duygu ve düşünceleri paylaştırır; eğitime katkıları vardır; bilgiye ulaşım için köprüdür; eğlendirir. İnsanlar artık kullandıkları medya araçlarının niteliklerine göre değerlendiriliyor, karakterlerine göre medya araçlarına yöneliyor.

(3) Medya; haber alma ve haber aktarma ihtiyacından ortaya çıkan bir iletişim kavramıdır. Haber, edebiyat, sanat, spor, bilim, teknoloji, siyaset, din, ekonomi gibi alanların hepsi bilgi veya etkinlik paylaşma üzerine kurulu öğelerdir. Mesela bir spor müsabakasını izleyen insanlar medya araçları aracılığı ile birbirleriyle iletişime geçerken, organizasyonu yapanlar ekonomik beklentiler için medya araçlarını kullanır. Siyasiler, gazeteciler veya basın organları aracılığı ile toplumla iletişime geçer ve politikalarını aktarma imkânı bulur. Bilim teknikleri için medya araçlarına ihtiyaç vardır. Edebi bir eserin ortaya çıkmasından son kullanıcıya ulaşmasına kadar her aşamasında medya araçlarının rolü vardır. Örnekleri bu bağlamda artırmak mümkün. Kısaca ifade etmek gerekirse medya araçları, insanlar için ekmek ve su kadar önemli bir yere sahip.

(4) Medya kavramı içine giren her araç, aslında bir bakıma toplumu etkileme aracıdır. Medya; niteliksiz ve kötü niyetler için kullanıldığında da katilin elindeki bıçak gibi bir işlev görür. Deveyi pire, pireyi deve yapabilir. Masum bir insandan katil, katilden de süt dökmüş kedi çıkarma özelliği de olan medyanın gücü kitlesel linç için de kullanılabilir. Bir kişinin özel hayatını deşifre için medya araçları kullanılırken, bu deşifrenin bertaraf edilmesi için de medya araçlarına ihtiyaç duyulabilir.

bron: makaleler.com

Halı Motiflerinin Dili

Bir tekstil ürünü olan halının değerini belli eden kendine has karakteristik özellikleri vardır. Desenler el yapımı Türk halılarında her zaman kullanılmıştır ve bunu yapmaktaki ana teknik düğümdür. 'Türk düğümü' diye bilinen çift düğüm, el yapımı Türk halılarının karakteristik bir özelliğidir.

Dizayn ve desenlerde gelişmeler olsa da Türk halıları tarihi ve geleneksel özelliklere sadık kalınarak üretilir. El dokuması halılar, farklı bölgelerde farklı amaçlara hizmet edecek şekilde üretilir. Bu halılar sadece yer halısı olarak değil, çadır perdesi, beşik, koltuk örtüsü, duvar halısı ve seccade olarak da kullanılır.

El dokuması bir halının tamamlanması, aylar süren ve yetenek isteyen bir çalışmadır. Yere serilen halı, bir nesilden diğerine kalır ve eskidikçe değeri artar. Her bölgenin kendine has motifleri ve teknikleri vardır. Halıların motiflerinde saklı hikayelerin oluşumu ve bu motiflerdeki anlam, Anadolu'da dokunan ilk halıya kadar dayanır.

Halıyı dokuyan kişi, halıya duygularını ve düşüncelerini katar (sosyal kısıtlamalar gibi), bu duygu ve düşünceleri aktarmak için kodlar ve semboller yaratır. Motiflerin doğuşu ve anlamları böyle oluşmuştur. Motifler, hizmet ettikleri amaçlara göre farklı başlıklarda incelenebilir: doğumu ve üremeyi anlatan motifler, hayatı temsil eden motifler ve benzeri...

Halıyı dokuyan kişi, önce doğumla ilgili motiflerden başlar, hayatı sembolize eden motifleri koyarak devam eder ve halının dokunması ölüm motifleriyle son bulur. Halıya bakıldığında hayatın her ayrıntısını görmek mümkündür. Halı motiflerinin dili, estetik amaçlardan çok psikolojik etkileri yansıtmaktadır.

Üreme ve doğumla ilgili motifler

- 1 Kalçadaki eller: Bu motif, anneliği ve doğurganlığı temsil eder. Bu motife Anadolu'nun çeşitli yörelerinde, 'gelin kız', 'sarmal', 'çocuklu kız', 'kanca' gibi isimler verilir. Ankara yakınlarındaki Ahlatlıbel'de bulunan M.Ö. 3000 yıllarına ait Tanrıça heykelinin bu motifin kaynağı olduğu düşünülmektedir.
- 2 Koç boynuzu: Bu motif erkekliği, cesareti ve gücü sembolize eder. 'Gözlü koç başı', 'boynuzlu' gibi isimleri vardır. Boynuzlu koç figürü Anadolu'nun birçok farklı yöresinde farklı varyasyonlarda kullanılır. Bronz koç boynuzu bir Frigya sembolüdür. Koç şeklinde yapılmış mezar taşları da sonsuzluğu temsil eder. Bu semboller halıya adapte edildiğinde ortaya bu motif çıkmıştır.
- 3 İnsan figürü: Bu motif belirli kişilerin hatıralarını yaşatmak amacıyla kullanılıyordu. En eski insan figürü Pazırık halılarında görülmüştür. Bazı insan figürleri ise

- çocukları sembolize eder, halıyı dokuyan kişinin çocuk sahibi olma dileğini yansıtır. Bazen de ölen bir çocuğun anısına bu figür kullanılır.
- 4 Saç bandı: Anadolu'da halı dokuyan kadınlar, beklentilerini ve hayatlarında olan önemli olayları saçlarını motifleyerek yansıtır. Bu motif evliliği temsil eder. Dokunan halıya eklenen küçük bir saç motifi, ölümsüzlüğe olan isteği yansıtır.
  - 5 Küpeler: Küpeler Anadolu'da yıllardır değişmeyen bir evlilik hediyesidir. Dokuduğu halıya küpe motifi ekleyen bir kadın, ailesine 'evlenmeye istekli olduğu' mesajını verir.
  - 6 Pranga: Pranga motifi aşkların devamlılığına olan isteği, bağlılığı ve aşkların birbirlerine kendilerini adayışını sembolize eder.
  - 7 Sandık: Sandık, evlilik öncesi bir kadına verilen çeyiz sandığını temsil eder. Çeyizde toplanan eşyalar gelecekte kadının evinde kullanılacağı için bu motif gelecekte beklentileri ve bir çocuk sahibi olma arzusunu gösterir.
  - 8 Yıldız: Anadolu motiflerinde yıldız mutluluğun sembolüdür ve gökteki yıldızları sembolize etmez. Gökyüzünün anlatımında ejderha, anka kuşu, bulut gibi figürler kullanılır.
  - 9 Pıtrak: İnsanların giysilerine ve hayvanların tüyelerine yapışan pamuksu bir bitkidir. Onun, kem bakışları savuşturmaya gücünün yettiğine inanılır. Diğer taraftan çiçeklerle dolu anlamına gelen 'pıtrak gibi' deyimini, bu motifin bolluğun bir sembolü olarak un torbaları üzerinde kullanılmasını açıklar.

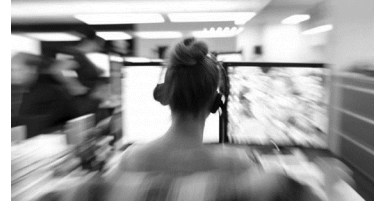
Yaşamın motifleri

- 1 Hayatın temeline ait motiflerden 'akan su motifi': Su hayatın temel ihtiyaçlarından biridir ve her zaman kullanılmıştır. Kuraklık çekilen bölgelerde suya olan hasreti temsil etmek adına bu motif kullanılmıştır.
- 2 Hayatın korunması ile ilgili motifler: dulavratotu, el, parmaklar ve tarak, muska...
- 3 Yaşamı koruyan motifler: yılan, ejderha, akrep, kurt ağzı...
- 4 Tarih öncesi çağlarda mağaralarda yaşayan insanlar vahşi hayvanlardan korkuyorlardı ve her hayvandan bir parçayı motif olarak kullanarak kendilerini güvende hissediyorlardı. Çatalhöyük'te leopar, akbaba ve kartal motifleri bulunmuştur. Bazı insanların bakışlarında bir güç olduğuna, bu bakışların kötülüğe, zarara, şansızlığa ve hatta ölüme bile sebep olduğuna inanılır. Nazarlıklar işte bu 8 bakışların etkisini azaltan çeşitli nesnelere dir.
- 5 Ölümsüzlük ve aile motiflerinden 'yaşam ağacı': Bu motifin canı ve malı koruduğuna inanılırdı. Tek tanrılı dinlere inanan kültürlerde ağaç motifine genelde rastlanır. Yaşamdan sonrasına olan inancı temsil eder. Ölüm zamanı geldiğinde hayat ağacının üzerinden uçtuğu söylenen 'Can Kuşu' da motiflerde rastlanan bir figürdür.

bron: edebiyatvesanatakademisi.com

Dejavu

(1) Herkes o duyguyu yaşamıştır: Bir olayı daha önce yaşamış olma hissi. Ama bir yandan da bunun mümkün olmadığını bilirsiniz. Peki bu his neden oluşur? Dejavu adı verilen bu olgunun nedenlerini ve bu konuda bilinmesi gerekenleri derledik.

(2) Seyahat dejavuyu tetikliyor: Dejavu genellikle belli yerlerle ilgilidir. Yeni bir yere gidip orada yeni tecrübeler yaşamak bu hissi tetikleyebilir. Zira tanımadığımız yerlerde, sanki oraya daha önce gitmişiz duygusu yaşarız. Böyle bir şey olmadığı için de o anıya sahip olmamızın mümkün olmadığı bilgisinden kaynaklanan 'çatışma' potansiyeli doğabilir. Araştırmalar, çok seyahat edenlerin daha fazla dejavu duygusu yaşadığını gösteriyor.

(3) Gençlerde dejavu daha yaygın: Dejavu hissi gençlikte daha fazla hissedilir; ama bunun sayısı ayda birden fazla değildir. 40-50 yaşına gelindiğinde bu oran yarıya iner. 60'larınızda ise yılda en fazla bir kezdır.

(4) Bazı insanlarda dejavu hissi gün boyu sürebilir: Nadir de olsa bazı insanlarda dejavu ciddi bir sorun haline gelebilir. 22 yaşındayken gün boyu devam eden dejavu duygusu yaşayan Manchesterlı Lisa "Sabah o yaşanmışlık hissiyle uyanıyordum" diyor. Bu sorunu giderek daha sık ve daha yoğun yaşamaya başlamış. Sonunda bunun temporal lob epilepsi adı verilen bir epilepsi türünden kaynaklandığı ortaya çıkınca tedavi olmuş.

(5) Dejavya hafızada anlık yanlış bağlantı neden oluyor: Sık ve yoğun dejavu nöbetleri geçiren insanları inceleyen bilim insanları, sorunun beyinde temporal lob adı verilen bölge ile bağlantılı olabileceğini tespit etti. Buradaki sinir bağlantılarında olmaması gereken bir anda ateşleme olduğunda sahte bir anı ve yaşanmışlık hissi ortaya çıkıyor. Bilimsel olduğu söylenemeyecek diğer teorilere göre ise iki paralel evrenin çarpışması ya da reenkarnasyon nedeniyle dejavu hissi yaşanıyor.

(6) Beyindeki 'teyit' mekanizması gerçeğe dönüş sağlıyor: Bilim insanları, beyinde temporal lobda olup bitenleri 10 bir ikinci sistem olduğuna inanıyor. Bu sistem, yaşanan hislerin bir hatadan ibaret olduğunu anlamamızı ve dejavunun sona ermesini sağlıyor. Dejavu, geleceği öngörebilme duygusu yaratabilir: Yoğun bir dejavu, olacakları önceden görme hissi de yaratabilir. Bunun nedeni, hafıza sistemimizin geleceği öngörmemize yardımcı olan ve gerekli önlemleri almamızı sağlayan bir

işlev de görmesidir. Böylelikle aynı hataları yeniden yapmamız engellenmiş olur ve gelecek adımı tahmin edebilir hale geliriz. Dejavu, beynin birkaç bölgesi birden devreye girdiğinde duygular ve birikmiş görsel ipuçları da etkilenererek geleceği görme hissinin ortaya çıkmasına neden olabilir.

(7) Dejavunun karşıtı 'jamevu': Jamevu (Jamais vu) bir şeyin tanıdık olduğunu bilip de ona karşı yabancılık hissine kapılmayı ifade eder. Örneğin, tanıdığınız birinin yüzüne bakarken birden size yabancı gelebilir. Aynı his, bir kelimeyi yazarken de ortaya çıkabilir; bildiğiniz kelime birden gözünüze yanlış gelebilir. Tanıdık bir kelimeyi anlamını 12 kadar tekrarladığınızda da bu kelime artık sadece bir ses yığını haline gelecek ve yabancılık hissi uyandıracaktır.

(8) Dejavu kelimesini ilk kullanan parapsikoloji uzmanı Emile Boirac oldu: Emile Boirac bu sahte aşinalık hissini 1876'da Fransız Revue Philosophique dergisine yazdığı bir mektupta ifade etmişti. Uzun bir dönem bu his, paranormal bir deneyim olarak görülmüştü.

bron: bbc.com/turkce

'Tourist Go Home' Hareketi

(1) Arapların sırf hayran oldukları Türk dizilerinin geçtiği yalıları görmek için İstanbul'a gelmeleri tuhaftı. Beteri varmış. On binlerce Çinli yerli TV dizisinde gördükleri Fransa Provence'daki lavanta tarlasına akın ediyormuş. Çünkü turizm artık lüks değil. Ucuz havayolları, Trivago, Airbnb derken kitleleşip yeryüzüne yayılıyor. Ama yerel kültürel dokuya zarar vermek pahasına... Onun için Avrupa'da 'Tourist go home' hareketi geliyor.

(2) Mallorca'da duvarlarda 'Tourist go home' yazıları; havalimanında, otel önlerinde gelen grupları protesto etmeler; turistlere at pisliği atmalar; Barcelona'da turistleri bisikletlerden düşürüp kafelerde saldırmalar... Venedik'te de gönüllü korsanlar türedi, kruvaziyer gemilerinin limana girişini engellemek için yol kesiyorlar. Konjonktür gereği Ruslar, Çinliler ve Araplar'ın kalabalık şekilde eklendiği global turist hareketini artık işgal kuvveti gibi görüyor bu kentler. BM Çevre Programı'na göre de kitlesel turizmin ekonomik faydadan çok zararı var. Yeme-içme kültürü ve yaşam biçimi yabancı turistlerin beklentisine göre şekillendiği zaman, yerel kültürün kimlik ve değerleri de bozulmaya başlıyor. Yerel tatlar ziyan oluyor. Turistin hediyelik eşya talebi, sanatı ve zanaatı ucuzlatıp, zevksizleştiriyor.

Turist zararlısına 'silencio' ne fayda

(3) Ancak turist düşmanlığını 'yabancı düşmanlığı'yla karıştırmamak lazım. Örneğin hem turist hem de mülteci akınına uğrayan Barcelona'da halk savaştan, yoksulluktan kaçan sığınmacıları değil, gündelik hayatını zorlaştıran turistleri protesto ediyor. Hatta geçen yıl 150 bin kişinin katıldığı bir gösteriyle hükümete daha fazla mülteci kabul etmesi için çağrı yapıldı.

(4) İsviçre'de St. Gallen Üniversitesi'nden turizm uzmanı Prof. Christian Laesser, "Turizm kişisel kazanç sağlayabilir ancak toplumsal olarak çok kayıp getirir" diyor. Otelci, işletmeci kazanırken, sektörde ucuz iş gücünün yanı sıra aşırı kalabalık, gürültü, artan kira bedelleri için toplumsal kayıp yanı. Turistler için oluşturulmuş bir Disneyland'da hissedebilir insan kendisini; kendi ülkesine, kendi kentine yabancılaşarak...

Lavanta turizmi

(5) Günümüz turisti artık akla hayale gelmeyecek nişleri dolduruyor. Örneğin Çinliler, adı 'Kristal perde ardındaki düşler' gibi bir şey olan pembe dizideki lavanta romantizminden öyle etkilenmişler ki, on binleri bulan kitleler halinde, çekimlerin yapıldığı Fransa'nın Provence bölgesindeki lavanta tarlasına akın etmeye başlamışlar. Dizideki sahneleri birebir yaşatmak için tarla sahibinin küçük lavanta butiğine de uğruyormuş

tur otobüsleri. Lavantaların açtığı haziran-temmuz sezonunda bölgeyi 60 bin kadar Çinli 'istila' ediyormuş. Lavantacılar tabii işleri büyütmüş; lavanta sabunu, yağı dışında tişörtler, hediyelikler de satmaya, Çin yemekleri yapmaya başlamışlar. Peki ya kasabanın geri kalanı. Onlar için 'kuru kalabalık'. Pizzacı diyor ki: "Dörde bölüp yiyorlar."

Turizm patlaması

(6) Modern zamanlar turizmi böyle; TripAdvisor'dan görülecek yerleri bul; iki tıkla Trivago, Expedia veya Booking.com'dan otel, Airbnb'den ev ayarla, ucuz biletini al ve uç. Dijital rakiplerin paket turları, kendi otel, uçak, gemi ve seyahat acentaları olmadığı için en ucuz hizmeti ayağına getirirken, TUI ve Thomas Cook gibi Avrupa devleri sarsılıyor. Uzakdoğu, Arap ülkeleri ve Rusya'dan gelenler dahil, geçen yıl Avrupa'yı turlayan turist sayısı 670 milyon. Sadece bu yaz Avrupa kıyılarını dolduranların sayısı 200 milyon.

(7) Ucuz yolculuğun yanı sıra, Barcelona'dan Dubrovnik'e günde beşer kez turist boşaltan kruvaziyer gemileriyle sektör şu anda turizm patlaması yaşıyor. Sektör toplantılarında sıkça kullanılıyor bu kavram. Kitlesele turizmin 'görülecek güzel yerleri' tehdit etmesi tartışılıyor.

(8) Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), turist kalabalıklarını merkezden etrafa yayacak çeşitli aktivitelerin yapılmasını öneriyor. Ancak özellikle Asya'nın yükselen ülkelerindeki potansiyel turist kitlesinde 500 milyonluk artış bekleniyor 2030'a kadar. Bunun yarısını da Çinliler oluşturuyor; Provence'daki lavanta tarlalarına gidecek Çinliler.

bron: haberturk.com

Narsisizm ve Narkissos'un Hikayesi

(1) Çevrenizde kendini beğenen, kimseyle iletişim kurmadan sürekli ilgi bekleyen, dünyanın kendisi etrafında döndüğünü zanneden biri varsa o 'narsist' olabilir.

(2) Narsisizm; kişinin kendini sevmesi hatta kendine tapması anlamında bir kavramdır. Psikolojide en belirgin kişilik bozukluklarından biridir. Sigmund Freud'un deyişiyle; 'dış dünyadan soyutlanan libidonun (cinsel enerji) egoya yönlendirilmesi'dir. Psikolojideki en önemli rahatsızlıklardan olan paranoya, nevroz ve hatta psikozda narsisizmin etkilerinin görüldüğü belirlenmiştir. Bu yazıyı okuyunca bir narsist ile karşılaşmak istemeyeceksiniz!

Tanımı

(3) 'Özseverlik' olarak da bilinen narsisizmin birçok tanımı bulunuyor. Narsistler, kendini beğenen, üstün gören, takdir ve ilgi bekleyen, özel muamele isteyen ve imtiyazlı olduğuna inanan kişilerdir. Genel bir ifadeyle tanımlayacak olursak; 'kişinin kendisine adeta âşık olması' denebilir. Dış dünyaya yansıtılamayan enerjinin kişinin kendine yöneltilmesidir. Bebekler dış dünya ile bağlantı kuramadıkları için gerçek bir narsist'tir. Bir bebek için tek gerçek kendisidir. Bu duruma 'birincil narsisizm' denir. Bebek büyüdükçe dış dünyanın kurallarını öğrenir; libidosunu nesnelere yönlendirmeye başlar, nesnel düşünceleri gelişir. Libidosuna nesne bulabilen insan, görece olarak narsist kalır. Bu duruma da 'ikincil narsisizm' denir. Birincil narsisizmde bebek dış dünyanın ayırımına varamaz; ikincil narsisizmde dış dünya gerçekliğini yitirir.

Narsistler nasıl davranır?

(4) Narsisizm, toplumda çok dikkat çeken bir kişilik bozukluğudur. Başkalarının düşünce ve isteklerini dikkate almayan narsistler, başkalarının hakkına da saygı göstermezler. Her zaman kendilerini haklı görürler. Gerçeklerle bağdaşmasa bile her zaman en önde ve tek olmak isterler. Empati yapamazlar, başkalarını 20 çalışmazlar.

Narkissos ve Ekho'nun hikâyesi

(5) Narsisizme güzel bir örnek olması açısından Yunan mitolojisindeki Narkissos ile Ekho'nun hikâyesine göz atalım: Güzel bir peri kızı olan Ekho, kendine âşık olanların hiç birine aldırılmaz ve onların sevgisini karşılıksız bırakır. Sahip oldukları güç ya da zenginlik Ekho'nun umurunda bile değildir. Günlerden bir gün Ekho, bir nehir kenarında Narkissos'u görür. Narkissos, yakışıklı bir avcıdır. Av sırasında çok yorulduğu için biraz soluklanmak ve su içmek için nehir kenarında mola verir. Ekho, Narkissos'u gördüğü an ona âşık olur. Kendi güzelliğini unuttur ve daima

ona ait olma arzusuyla yanıp tutuşur. Ancak ne yazık ki yakışıklı avcı Narkissos, bu güzeller güzeli peri kızının aşkına karşılık vermeyerek, hızla yanından uzaklaşır. Ekho için o dakikadan sonra yaşamın hiçbir anlamı kalmaz. Daima Narkissos'u düşünerek günlerini geçirir. Düştüğü bu kara sevdanın içinde günden güne eriyip biterek ölür. Ekho'nun vücudundan artakalan tüm kemikler kayalara, sesi ise bugünlerde 'eko' olarak bildiğimiz yankılara dönüşür.

(6) Ekho'nun içine düştüğü bu kara sevdaya ve ölümüne hem üzülen hem de çok kızan tanrılar, Olimpos Dağı'ndaki evlerinde otururken Narkissos'u cezalandırmaya karar verirler. Günlerden bir gün her zamanki gibi avda olan Narkissos bitkin düşer ve dinlenmek üzere bir nehir kıyısına gelir. Nehirden su içmek üzere eğildiğinde suyun yüzeyinde kendi yansımasını görür ve o an dona kalır. Daha önce hiç fark etmediği ve başka bir yerde görmediği bu güzellik karşısında adeta büyülenir, yerinden dahi kalkamaz ve kendi silüetine âşık olur. O ana dek kimseyi sevmediği kadar kendi bedenini sever. Tıpkı Ekho gibi kara sevdaya düşer. Kendi kendini izleyerek son günlerini geçirir; o nehir kıyısında o şekilde kalır. Ne yemek yiyebilir ne de su içebilir. Ömrünü, sudaki aksini izleyerek eritir, tüketir ve çöker. Öldükten sonra bedeni nergis çiçeklerine dönüşür.

bron: makaleler.com

Medeniyetleri Toprağa Gömen Hayvan

(1) Charles Darwin'in son yazdığı ve en az bilinen kitabı hiç tartışma konusu olmamıştı. 1881 yılında yayımlanan kitap, solucanların çürümüş yaprakları ve toz toprağı nasıl değişime uğratıp kaliteli toprak haline getirdiğı konusuna odaklanmıştı. Bu son kitabında Darwin, ömür boyu süren ve bazılarınca önemsiz görülebilecek gözlemlerini anlatıyordu. Bazı eleştirmenlerin 'yorgun bir kafanın tuhaf bir çalışması' olarak küçümsedikleri kitap, ayağımızın altındaki toprağın, solucanların bedenleri aracılığıyla nasıl dönüştüğünün ve bu solucanların İngiltere kırsalını nasıl biçimlendirdiğinin araştırılmasıydı.

(2) Charles Darwin, öncelikle kendi tarlalarında yaptığı gözlemlerle, solucanların pedolojik (toprak bilimi) önemini fark etmişti. Darwin, solucanların toprağın yüzüne çıkardığı maddelerle çimlerde yayılmış cürufun üstündeki kaliteli toprağın benzerliğini gözlemledi. Bu topraklarda yıllardır hiçbir şey yapılmıyordu; ne hayvan besleniyor ne bitki ekiliyordu. Öyleyse toprağa yayılmış cüruf nasıl oluyor da gözlerinin önünde batıyordu?

(3) Aklına gelen tek mantıklı açıklama inanılmazdı: Solucanlar yıllarca minicik briket gibi parçaları toprağın yüzeyine taşıyorlardı. Solucanlar toprağı sürüyor olabilirler miydi? Merakı kamçılanan Darwin, solucanların zaman içinde gerçekten yeni bir toprak tabakası oluşturma ihtimalini araştırmaya koyuldu. Çağdaşlarının bir kısmı onun delirdiğini düşündüler. Solucanların işe yarar bir şeyler yaptığını düşünebilen bir ahmaktı o.

(4) Yolundan şaşmayan Darwin, küçük parçacıkları toplayıp tartmaya başladı. Solucanların ne kadar toprak taşıdıklarını ölçmek istiyordu. Oğulları da ona yardım ettiler. Terk edilmiş harabelerin ne kadar sürede toprakla kaplandığını araştırıyorlardı. Darwin dostlarını merak içinde bırakan deneyler de yapıyordu. Kavanozlar içinde oturma odasına koyduğu solucanların alışkanlıklarını, ne hızla çer çöp ve yaprakları humuslu toprağa dönüştürdüklerini gözlemledi.

(5) Sonunda Darwin şu karara vardı: 'Ülkedeki bütün gübreli bitki toprağı solucanların sindirim kanallarından pek çok kere geçmiştir ve geçmeye devam edecektir.' Solucanların tarlalarını sürdüğü şüphesinden, onların İngiltere'nin bütün topraklarını sindirdiğı sonucuna ulaşmak büyük bir atlamaydı. Onu bu alışılmamış mantık yürütmeye sürükleyen neydi?

(6) Darwin'in gözlemleri içinde bir tanesi özellikle dikkat çekiciydi. Tarlalarından biri, 1841 yılında son defa sürüldüğünde, çocukları yamaçtan aşağı koşarken tarlayı kaplayan taşlar gürültülü bir biçimde yuvarlanmıştı. Ama 1871 yılında, 30 yıl nadasta kaldıktan sonra tarlada taş kalmamıştı. O yuvarlanan taşlara ne olmuştu? Darwin tarlanın bir

ucundan öteki ucuna hendek açtı. Eskiden tarlayı kaplayan taşlar, 6-7 santim kalınlığındaki verimli toprağın altında duruyorlardı. Aynı şey cürufun da başına gelmişti. Solucanlar sayesinde zaman içinde, belki bir yüzyıl içinde 8-10 santim kadar üst toprak oluşmuştu.

(7) Diğer harabelerden edinilen bilgiler, Darwin'in solucanların İngiltere toprağını sürdükleri tezini doğruluyordu. 1872 yılında Darwin'in oğlu William, Beaulieu Kilisesi'nin (Hampshire) tabanının 20-40 santimetre toprak altında kaldığını gözlemledi. Gloucestershire'daki bir başka Roma villası yıllarca keşfedilmemiş, sonra bir tavşan avcısı orman tabanının 60-90 santimetre aşağısında villanın kalıntılarını bulmuştu. Eski Roma kenti Uriconium'un kalıntıları da 60 santimetre toprak altındaydı. Bu gömülmüş harabelerin incelenmesi 30 santimetre kalınlığında yeni üst toprağın oluşmasının yüzyıllar sürdüğünü kanıtlamıştı. Ancak, bu işi gerçekten solucanlar mı başarmışlardı?

(8) Darwin, solucan dışkılarını toplayıp tarttıktan sonra, onların her yıl dört dönüm arazide 10-20 ton civarında toprağı aşağıdan yukarı taşıdıklarını hesaplamıştı. Bu eylemin bütün ülkede eşit oranda yürütüldüğünü varsayarsanız, yılda 2-6 milimetre kalınlığında bir üst toprak artışı öngörülüyordu. Bu bilgi Roma villalarının nasıl gömüldüğünü açıkladığı gibi, çocuklarının 'taşlı tarla' dediği yerde yaptığı üst toprak oluşum hesaplarına da uyuyordu. Kendi tarlalarını kazarak ve gözlemleyerek, harabeleri açığa çıkararak ve doğrudan solucan dışkılarını tartarak Darwin üst toprak oluşumunda solucanların hayati bir rol oynadığını keşfetmişti.

(9) Peki, bunu nasıl yapıyorlardı? Darwin, oturma odasında solucanlar için hazırladığı özel yaşam alanında, onların toprağa organik maddeler ekleyişini gözlemledi. Solucanlar çok sayıda yaprağı oyuklarına çekiyorlardı. Yaprakları parçalayıp kısmen ayrıştırdıktan sonra, toprakla birlikte sindirim organlarından geçiriyorlardı. Böylece toprakla organik madde karışmış oluyordu.

(10) Darwin, solucanların yaprakları ayrıştırmak dışında, küçük taş parçalarını da mineral toprağa 26 fark etti. Solucanların taşlıklarını kesip incelediğinde, içlerinde küçük taşlar ve kum olduğunu gördü. Solucanların midelerindeki asit, toprakta bulunan humik asitle uyuşuyordu. Bitki köklerinin zaman içinde en sert taşları çözüldürme kapasitesini de solucanların sindirim kapasitesiyle kıyasladı. Solucanlar, toprağı sürerek, parçalayarak, taşlardan ufalanan mineral materyali organik madde ile karıştırarak yeni toprak oluşturuyorlardı. Darwin solucanların, milyonlarca yıl içinde arazinin yapısını değiştirecek jeolojik bir güç oldukları sonucuna varmıştı. Darwin'in solucan araştırmalarının sonucu yepyeni bir buluştu, belki de onun yaptığı en önemli buluştu.

bron: insanokur.org

Güzel Bir Hayal Değil mi?

(1) Peki ya o hayal gerçek olursa? Yurt dışında yaşamak çok büyük bir şans herkes için. Tabii ki bu şansın artıları da var, eksikleri de. Yurt dışında yaşamak dediğim gibi gerçekten, ama gerçekten çok büyük bir şans. İnsanı kökten değiştiren bir adım. Öncelikle yeni bir kültür öğreniyorsunuz. O ülkenin dilini bilmek en önemlisi, ama bilmeseniz bile zamanla öğreniyorsunuz. Ancak kültürü öğrenmek çok zor, özellikle her milletten insan varsa yerleştiğiniz ülkede.

(2) 'Yeni bir kültür' dedim; bu çok önemli, çünkü tanıdığınız her kültür size ister istemez bir şeyler katıyor. Her kültür 'yeni bir dünya' gibi; çünkü her ülkenin kuralları, yasaları, görgü kuralları farklı olabiliyor. Elbette benzer noktalar olabilir, ama adapte olmak biraz zaman gerektiriyor. Adapte olduktan sonra işler biraz kolaylaşıyor.

(3) Ben bir ülkeyi tanımak için insanları izliyorum. Ne yiyorlar, ne içiyorlar, ne giyorlar değil, 'birbirlerine nasıl davranıyorlar' ona bakıyorum. Mesela bir parka gittiğim zaman elime kahvemi alıp çevreme bakıyorum. Küçük diyebileceğimiz bir alanda bile çok farklı kültürler görüyorum. **Bunu yapmak** bana çok şey kattı diyebilirim. İnsanları izlemek yeni şeyler öğretiyor, onları anlamayı kolaylaştırıyor. Yurt dışında yaşamak yalnızca yeni bir kültür tanımanızı sağlamıyor, aileden uzakta olmak insanı ister istemez olgunlaştırıyor. Hayata farklı bir pencereden bakmayı öğreniyorsunuz.

(4) Geçenlerde metroda yanıma bir kadın oturdu. Hava çok soğuk, ben kat kat giyinmişim. Yanıma oturan kadının ayağında yazlık bir ayakkabı, üstünde incecik bir mont var, yüzünde bir gram bile makyaj yok. Herhalde 'evsiz biri' diye düşündüm o an. Kadın benimle sohbete başladı. Nereli olduğumu, New York'a ne zaman geldiğimi, ne yaptığımı sordu. "Burada mı yaşıyorsun" diye sorduğumda başladı anlatmaya. New York'a 18 yıl önce bir sertifika kursu için gelmiş. Çalıştığı firma göndermiş onu kursa. New York şubesinde çalışabilmesi için bazı eksikliklerini gidermesi gerekiyormuş. Sertifikasını alıp yerleşmiş buraya, ancak büyük sıkıntılar yaşamış. Kimseyi tanıyamamış, bir sosyal çevresi yokmuş. 5, 6 ay sonra yavaş yavaş kendine arkadaş çevresi edinmiş, zamanla işinde yükselmiş, şimdi üst düzey bir yöneticiymiş.

(5) Çalıştığı firmanın adını vermedi, "tanınmış bir giyim firması" demekle yetindi. İster istemez gözlerim kıyafetine gitti, o da hemen anladı neden baktığımı. "Kendimi rahat hissetmem çok önemli" dedi ve devam etti: "Modaya uygun olmasa da rahat kıyafetleri tercih ederim. Çalışırken ne giydiğim değil, nasıl çalıştığım ve başarılı olup olmadığım önemli" dedi.

Evsiz biri olduğunu düşündüğüm aklıma geldi ve yüzüm kızardı. Metrodan indiğimde kendi ülkemde böylesi bir deneyimi büyük bir olasılıkla yaşayamayacağımı düşündüm. Farklı kültürlerle tanışmanın insanı zenginleştirdiği bir gerçek.

(6) Yurt dışında yaşamamanın elbette eksileri de var. Aileden uzaktasın, tanımadığın bir ülkede tek başına mücadele veriyorsun. Ama bu yaşadığın tüm zorluklara değer, çünkü yaşadığımız zorluklar bize bir şeyler öğretiyor, büyümemizi, olgunlaşmamızı sağlıyor. Aldığım en önemli ders ise 'hayatta yapamam!' düşüncesinin hiç de doğru olmadığı. İnsan isterse her şeyi yapabiliyor; yeni arkadaşlar edinebiliyor, yeni hobiler bulabiliyor, hiç tanımadığı bir ülkeyi kendi evine dönüştürebiliyor. Her ne kadar başlangıçta kendini biraz 'turiſt' gibi hissetse de zamanla bu his azalıyor ve kendini yaşadığı yere ait hissediyor.

bron: interajans.nl

Televizyon

(1) Televizyon seyretmek, dünya üzerinde milyonlarca insan için en sevilen boş zaman doldurma yöntemidir. Ortalama bir Amerikalı altmış yaşına gelene kadar hayatının yaklaşık on beş yıllık zamanını televizyon karşısında geçirmektedir. Diğer birçok ülkede de rakam yaklaşık olarak aynıdır.

(2) Birçok kişi televizyon seyretmeyi rahatlatıcı bir şey olarak görmektedir. Kendinizi yakından gözlemlerseniz, düşüncelerinizin yavaşlayıp azaldığını, çok uzun süre izlemeye devam ettiğinizde, zihninizin hiçbir düşünce üretmediğini görürsünüz. Sadece artık sorunlarınızı hatırlamamakla kalmaz, aynı zamanda kendinizi geçici olarak özgürleştirirsiniz de. Bundan daha rahatlatıcı bir şey olabilir mi?

(3) Televizyon izlemek içsel boşluk yaratır mı? Şu anda var olmanızı sağlar mı? Ne yazık ki hayır. Uzun süre boyunca zihniniz hiçbir düşünce üretmese bile, televizyondaki programın düşünce sistemine uyumlu durumdadır. Yani televizyonun sağladığı kolektif zihne katılmıştır ve onun düşüncelerini düşünüyordur. Zihniniz sadece düşünce üretmek açısından pasif durumdadır.

(4) Ama televizyon ekranından gelen düşünceleri ve imgeleri sürekli olarak yutmaya devam eder. Bu, sizi **alıcılığınızın** güçlendiği trans benzeri bir pasif duruma sokar ve bu durumun hipnozdan pek farkı yoktur. Televizyonun kamuoyu görüşlerinin oluşmasında kullanılmasının en önemli nedeni budur ve insanlar sizi o durumda yakalayıp mesajlarını verebilmek için milyonlarca dolar öderler. Kendi düşüncelerinin sizin düşünceleriniz haline gelmesini isterler ve genellikle de bunu başarırlar.

(5) Dolayısıyla televizyon seyrederken, asıl eğiliminiz düşüncenin üzerine çıkmak değil altına inmektir. Televizyon bu açıdan alkol ve bazı ilaçlara çok benzer. Zihninizi belli bir ölçüde rahatlatırken, çok ağır bir bedel ödersiniz: bilinç kaybı. O ilaçlar gibi, televizyonun da güçlü bir bağımlılık yaratma özelliği vardır. Televizyonu kapatmak için uzaktan kumandaya uzandığınızda, bunun yerine bütün kanalları dolaşmaya başladığınızı görürsünüz. Yarım ya da bir saat sonra, hâlâ izlemeye devam ediyor, hâlâ kanallar arasında dolaşıyorsunuzdur. Kumanda üzerinde parmağınızın basmadığı tek düğme, kapama düğmesidir.

(6) Hâlâ izliyor olmanızın en muhtemel nedeni, izlemeye degecek kadar ilginç bir programın yayınlanması değil, genellikle izlemeye degecek bir şey olmamasıdır. Bir kere saplanıp kaldığınızda, programlar ne kadar sıkıcı, anlamsız ve önemsiz olursa, o kadar bağımlı hale gelirsiniz. Eğer ilginç olsaydı, düşüncelerinizi kışkırtırdı, zihninizi tekrar düşünmeye zorlardı ve dikkatinizi sabit bir noktada tutmazdı.

(7) Programın içeriği -belli bir kalitesi varsa- televizyonun uyuşturucu, hipnotize edici etkisi ortadan kaldırılabilir. Birçok kişiye fazlasıyla yararlı olan bazı programlar vardır ki, izleyenlerin hayatlarını daha iyiye doğru değiştirmiş, kalplerini açmış, onları daha bilinçli insanlar haline getirmiştir. Hatta bazı komedi programları her ne kadar anlamsız gibi görünseler de farkında olmadan insan egosunun bir karikatürünü göstererek ruhsal bir amaca hizmet edebilirler. Bize hiçbir şeyi fazla ciddiye almamayı, hayata hafif bir şekilde yaklaşmayı ve hepsinden öte, gülmeyi öğretirler. Gülmek, iyileştirici olduğu kadar özgürleştiricidir de.

(8) Ama televizyon kanallarının çoğu, tamamen egoları ağır basan insanlar tarafından yönetilmektedir ve dolayısıyla televizyonun gizli amacı, sizi hipnotize ederek kontrol altına almak, yani sizi bilinçsiz kılmaktır. Yine de televizyonda hâlâ keşfedilmemiş muazzam bir potansiyel vardır.

(9) Her iki üç saniyede bir değişen hızlı görüntülerden oluşan programlar ve reklamlar izlemekten kaçının. Çok fazla televizyon ve özellikle de bu tür programları seyretmek, bugün dünya üzerinde milyonlarca çocuğu etkileyen dikkat dağınıklığı, zihinsel bozukluklar gibi birçok sorunun kaynağıdır. Kısa bir dikkat süresi, bütün algılarınızın ve ilişkilerinizin sığılmasına neden olur. Ne yaparsanız yapın, bu durumda hangi işi gerçekleştirmeye çalışırsanız çalışın, kalitesi düşük olur, çünkü kalite için dikkat gereklidir.

(10) Sık sık uzun sürelerle televizyon seyretmek, sizi sadece bilinçsiz kılmaz, aynı zamanda enerjinizi kurutur ve sizi pasif yapar. Dolayısıyla, rastgele seyretmek yerine seyredeceğiniz programları dikkatle seçin. Bunu yapmaya gayret ettiğinizde, programı izlerken vücudunuzdaki canlılığı hissedin. Zaman zaman solunumunuzu kontrol edin. Görsel duyunuzu tamamen kontrol altına almaması için belli aralıklarla bakışlarınızı ekrandan kaçırın.

(11) Sesi gereğinden fazla açmazsanız, televizyonun işitsel duyunuzu etkisi altına almasına izin vermemiş olursunuz. Reklamlar sırasında televizyonun sesini kısın. Televizyon kapadıktan hemen sonra yatağa girmeyin ve daha kötüsü, sakın televizyon seyrederken uykuya dalmayın.

bron: derkenar.com

Bitmemiş Hikayeler (Kosova)

(1) Kosova Savaşı zamanında babası kaybolan Haydar'ın arayışına odaklanan 'Tahta Kılıç' adlı filmin çekimleri Kosova'da başladı. Yönetmenliğini Çırac filmiyle yerli ve yabancı birçok festivalden ödülle dönen Emre Konuk'un üstlendiği film, Kosova'nın yarım kalmış hikayesini beyaz perdeye taşıyacak. Orijinal dili Arnavutça olan ve siyah-beyaz çekilen film, 'Haydar'ın üzerinden, elinde tahta bir kılıçla Balkanlar'a gelen Sarı Saltuk'un izinde yaralı bir ülkenin bugününe ışık tutacak.

(2) Çekimleri Kosova'nın Mitroviça şehrinde devam eden film için, Prizren ve Priştina'nın farklı mekanlarına da set kurulacak. Filmin yapımcılığını Raif İnan'la birlikte üstlenen Uğur Veli, farklı bir ülkede film çekmenin zorluklarının yanı sıra avantajlarının da olduğunu söyledi. Bir Türk yapım şirketinin Kosova'da film çekmesinin hem resmi makamlarca hem Kosovalılar tarafından olumlu karşılandığını aktaran Veli, bu açıdan bir ilk olma özelliği taşıyan filmin ön hazırlık süreci dahil set programında aksama olmadan hızlı bir şekilde ilerlediğini dile getirdi.

(3) Veli, herkesin hayatında bir yetim hikayesi olduğuna vurgu yaparak, "Ben lisede okurken Saraybosna'da savaş vardı. Onu uzaktan da olsa yaşadık, hissettik. Üniversitede okurken 1998'de Kosova Savaşı çıktı ve o dönem buradaki insani yardım faaliyetleri için koşturan arkadaşlarım vardı. Ben gelmemiştim ama hikayeyi bir şekilde takip ediyordum. Savaş sonrası travmaların ve yetimlerin yaşadığı acıların anlatılması için Kosova çok iyi bir örnekti" diye konuştu.

(4) Filmin hikayesinin yaşanmış ve yaşanabilecek pek çok olayın toplamı olduğuna dikkati çeken Veli, Prizren'de bulunan 'Yetimin Kulesi' isimli mekanın sahibi Hacı Kemal'in yetim çocuklara sahip çıkmasından etkilenerek böyle bir film çekmeye karar verdiğini ifade etti. Uğur Veli, aslında Kosova'nın yarım kalmış hikayesini anlattıklarının altını çizerek, şunları kaydetti: "Bir yere gittiğinizde o insanları kendi ortamlarında ve yaşam koşullarında çektiğiniz zaman o belgesel oluyor. Onu başka bir ortamda, zamanda, platoda, kostümde, dekorda çekerseniz o dokü-drama oluyor. Biz burada hikayenin gerçekliğini olabildiğince 38 etmek için bir Kosova hikayesini platoda çekmenin uygun düşmeyeceğini, bu coğrafyada, bu mekanlarda ve bu insanların dilinde ve bu insanların oyunculuğunda film çekmenin doğru olacağını düşündük."

(5) Tanıtma Fonu'nun destekleriyle TRT'nin ortak yapımcılığında çekilen 'Tahta Kılıç'ın senaryosu Selman Kılıçaslan imzası taşıyor. Haydar rolüne Florist Bajgora'nın hayat verdiği filmin, tamamı Kosova'nın ünlü

oyuncularından oluşan kadrosunda Fiona Gllavica, Mensur Safcı, Ernest Malazogu ve Artiole Hamdiju yer alıyor.

(6) A23 Medya ve Yapım tarafından hazırlanan filmin konusu özetle şöyle: "Kosova'nın Küçük Kruşa köyünde doğan Haydar'ın babası Hüseyin, 1999 savaşında köyde yapılan büyük katliamdan kurtulan tek kişi olarak kayıplara karışır. Birkaç yıl sonra annesinin vefatıyla tamamen yalnız kalan küçük Haydar'ı, çiftçilikle uğraşan amcası Nejat ile yengesi Fatma sahiplenir. Üniversitedeki tarih eğitimini de maddi imkansızlıklardan dolayı yarım bırakan Haydar, babasını bulma arzusuyla bir ipucunun peşinden gider. Babasından yadigar kalan tek eşyası tahta bir kılıç olan 22 yaşındaki Haydar, arayışıyla birlikte bir yandan da babasının sahip olduğu dervişane duruşun köklerine şahit olur."

bron: Haberler.com

Lees bij de volgende teksten steeds eerst de vraag voordat je de tekst zelf raadpleegt.

Tekst 10

Editörlük ve Düzelti Hizmetleri

Edebiyat Haber, uzman bir ekip aracılığıyla yazar adayları, yazarlar, yayınevleri için editörlük ve düzelti hizmeti sunuyor.

Roman, öykü ve şiir dosyalarını ele aldığımız editörlük ve düzelti hizmeti sonucunda, başvuranların dosyalarını 'iyileştirmeyi' ve 'belirli bir seviyeye' çıkarmayı taahhüt ediyoruz. Başvuranların edebiyat ve genel olarak yazıyla/şiirle kurdukları ilişkiyi dönüştürmek de diğer bir amacımızı oluşturuyor.

Vereceğimiz hizmetin kapsamı

Gönderilen dosya üzerinde düzelti ve editörlük çalışması (Noktalama sorunlarının giderilmesi, dil bilgisi denetimi, doğru sözcük kullanımı, gereksiz sözcüklerin ayıklanması, anlatım bozukluklarının giderilmesi.) içinde önerilerin de bulunduğu bir sayfalık rapor hazırlanması.

Ücretlendirme

- Roman ve öykü dosyaları için: Sözcük sayısı x 0,025 TL + KDV (%18)
- Düzyazıdan farklı olarak, şiirin söyleyiş ve ses unsurlarıyla kendine özgü bir dilsel yapısı olduğu için, söz konusu editörlük çalışması dışında ayrı bir değerlendirmeye de gerek duyulur. Bu nedenle şiir dosyalarının incelenerek ücretlendirilmesi editörlerimizin ön çalışması sonucunda belirlenir ve belirlenen ücret başvuru sahibine bildirilir.

Süreç nasıl işler?

- Başvuran Word dosyasını e-posta adresimize gönderir.
- Ekibimiz, gönderilen dosyanın kabul edilip edilmeyeceğine karar verir ve kabul edilen dosyanın ücretlendirmesini yapar.
- Her iki durumda da 24 saat içinde dosya sahibi bilgilendirilir.
- Kabul edilen dosyalar için belirlenen ücret (sözcük sayısı x 0,025 TL + KDV) ve hizmetin bitiş süresinde (ortalama 15 gün) dosya sahibine bildirilir.
- Dosya sahibi hizmet almayı kabul ettiği takdirde belirlenen ücretin tamamı ilgili hesaba aktarılır.
- Fatura düzenlenir ve dosya sahibinin adresine gönderilir.
- Dosya üzerinde yapılan editörlük ve düzelti çalışması ve bir sayfalık rapor, belirlenen süre sonunda elektronik posta aracılığıyla teslim edilir.

Notlar

- Dosyaları değerlendirip değerlendirmemek Edebiyat Haber Editörlük ve Düzelti Hizmetleri'nin tasarrufundadır.
- Üzerinde çalışılan metinler kesinlikle üçüncü şahıslarla paylaşılmamakta; çalışma bittikten sonra dosyalar silinmektedir.
- Dosya sahibine ne yayınevi adı önerilir ne dosya herhangi bir yayınevine yönlendirilir. Verilen hizmet, yalnızca editörlük ve düzelti hizmetiyle sınırlıdır.

bron: edebiyathaber.net

'Bir Kadın Hikâyesi' Konulu Öykü Yarışması

Yarışma ve Katılım Koşulları

Yarışmanın konusu: Türkiye'de kadın; güçlü kadınlar, ezilen kadınlar, örnek kadınlar, kahraman kadınlar, çileli kadınlar, başarılı kadınlar, kimsesiz kadınlar... gibi konular çerçevesinde kurgu ya da aileden ve çevreden derlenen öykü yazma.

Yarışmanın amacı: Toplumdaki kadın unsuruna dikkat çekme, toplumda kadın duyarlılığını artırma, kadınların gerçek hayat hikâyelerinin derlenerek ortaya çıkmasını sağlama, kadınların unutulmuş ya da fark edilmeyen hikâyelerinin yazıya aktarılması, kadınlarımızın aileleri ve çevreleriyle iletişim kurabilmelerini sağlama, kadınlarımızın yazma becerilerini ortaya çıkarma...

Türü: Anı/derleme/söyleşi/mektup/öykü

Dil: Türkçe

Hedef kitle: Ülkemizde yaşayan 18 yaşını doldurmuş tüm kadınlar

Genel katılım şartları:

- 1 Yarışmaya 18 yaşını doldurmuş tüm kadınlar katılabilir. Düzenleme Kurulu ile Seçici Kurulda görev alan kişiler ve bu kişilerle birinci dereceden akrabalık bağı olanlar yarışmaya katılamazlar.
- 2 Eser, anı/derleme/söyleşi/mektup/öykü türlerinden herhangi biriyle yazılabilir.
- 3 Katılan eserin daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış, basılmamış ve herhangi bir yarışmadan ödül almamış olması gerekmektedir.
- 4 Eserde mutlaka (ortaya hizalı) bir başlık (öykünün adı) olup, herhangi bir kapak ve görsel olmamalıdır.
- 5 Yarışmacılar eserlerinin SAĞ ÜST köşesine 5 (beş) harften oluşan bir RUMUZ yazıp, eser üzerine kesinlikle gerçek ad ve soyadlarını belirtmeyeceklerdir.
- 6 Eser, dijital ortamda sadece verilen rumuz ile CD'ye kayıt edilmelidir. CD üzerine ve CD zarfının üzerine sadece verilen rumuz yazılı olmalıdır.
- 7 Yarışmacılar eserlerini; 1 adet CD ortamında, beş kopyasını (yazıcı çıktısı) ve öz geçmişlerinin de yer aldığı bilgi formunu zarfıyla birlikte büyük boy bir zarf içerisine koyup gönderen kısmına **sadece rumuzlarını** yazarak; Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin adresine KARGO ile göndereceklerdir. Eseri gönderen kişinin ad, soyad, adres, vs. bilgileri sadece kargo poşetinin üzerine yazılmalıdır.

- 8 Hangi nedenle olursa olsun belirtilen son katılım tarihi ve saatinden sonra, ilgili adrese ulaşacak olan eserler değerlendirme dışı bırakılacaktır. Posta ya da kargoda meydana gelebilecek gecikme ve kayıplardan Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi sorumlu değildir.
- 9 Elektronik posta yoluyla ya da elden yapılan teslimatlar kabul edilmeyecektir!
- 10 Katılımcı, yarışmaya gönderdiği yapıtın tümüyle kendisine ait olduğunu ve tüm izinlerinin alındığını kabul, beyan ve taahhüt eder. Ödül alan katılımcılardan bu beyan ve kabulleri dışında hareket ettiği anlaşılanlardan elde ettikleri ödül, unvan ve her türlü kazanımları geri alınır.
- 11 Yarışma sonunda şartnameye uymayan eserin tespiti halinde derecesi ve ödülü geri alınır; yerine başka bir eser konmaz, derece ve ödül boş bırakılır.
- 12 Büyükşehir Belediyemiz tarafından basılacak olan 'Bir Kadın Hikâyesi' Yaşanmış Kadın Öyküleri Seçkisi kitabında, Seçici Kurulumuz tarafından yapılan değerlendirme neticesinde yayımlanmaya değer bulunan eserler yer alacaktır.
- 13 Katılımcı, ödül alan ya da yayımlanmaya değer bulunan eserinin Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından kullanılmasına süresiz olarak kullanım hakkını verdiğini peşinen kabul eder. Buna bağlı olarak gerek Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gerekse diğer ilgili mevzuat gereğince yarışmaya gönderdiği eserinin çoğaltma, işleme, yayma, temsil, umuma iletim, faydalanma ve bunun gibi umuma arzla ilgili tüm haklarını, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'ne verdiğini kabul eder.
- 14 Bu şekilde kullanılan eserler için eser sahibi sonradan verdiği lisansı kesinlikle geri almayacağını ve eserin yukarıdaki şekilde kullanılmasını men etmeyeceğini ya da bu lisans için kendisine verilen ödülün başka herhangi bir telif hakkı ya da maddi manevi talepte bulunmayacağını, gayri kabili rücu kabul, beyan ve taahhüt eder. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, eserler için katılımcının yukarıda verdiği lisans karşılığında telif hakkı bedeli ödemeyecektir.

bron: tekirdag.bel.tr